

HALL2016/17-programma

Echte ontmoetingen in tijden van 'hyperconnectivity'

I. INTRO

HALL2016/17 is een ontmoeting van werelden, ideeën maar vooral van mensen. Door de verschillende Social Media en andere apps lijken we meer met elkaar verbonden dan ooit. Met een simpele muisklik maken we nieuwe vriendschappen die we met emoticons en like-buttons in stand houden. Maar wat is in deze tijd nog de waarde van elkaar als echte mensen ontmoeten in een fysieke ruimte?

De post-culturele complexiteit van het wereldwijde web wordt steeds meer weerspiegeld in de alledaagse werkelijkheid. Of omgekeerd? De Europese steden hebben in de afgelopen decennia een enorme shift gemaakt van een overwegend homogene gemeenschap naar een explosieve smeltkroes van culturen, geloven, seksualiteiten en levensstijlen. De Afrikaanse bootvluchteling, de Oezbekistaanse moslim, de liberale homoseksueel en de 'urban hippy' leven dan wel in dezelfde buurt of dezelfde straat en delen misschien zelfs eenzelfde woonhuis maar zonder elkaar daadwerkelijk te kennen en zonder daadwerkelijk een verbinding met elkaar aan te gaan. Met HALL2016/17 vraagt TAAT zich af of er een mogelijkheid is om elkaar te ontmoeten op een manier die alle culturele, religieuze en politieke classificaties overstijgt?

Het HALL2016/17 programma draait om een houten theater-installatie die, per keer, twee onbekenden uitnodigt om samen op avontuur te gaan door een serie ruimtes of 'scenes'. Deze leiden uiteindelijk tot een echte, persoonlijke ontmoeting en daarmee mogelijk tot een klein stapje in de richting van een grotere, sociale verandering.

Tweede fase

HALL2016/17 is een open-source creatieproces waarin verschillende, Europese, culturele organisaties, theater- en architectuuropleidingen, professionals en talenten samenkomen en samenwerken. Dit tweejarig programma beslaat de tweede fase van TAAT's lange termijn onderzoeksproject HALL33, waarin de idee van 'architecturale dramaturgie' wordt onderzocht, ontwikkeld en gepromoot door middel van een pragmatische en speelse benadering. Na de eerste fase met HALL 01 in Maastricht(NL), HALL 02 in Keulen (DE) en HALL03 in Kortrijk (BE), brengt deze tweede fase HALL04 naar Berlijn (DE), HALL05 naar Gent (BE), en HALL06 naar Brussel (BE).

Het HALL2016/17 programma verbindt als zodanig gespecialiseerd artistiek onderzoek met een breed en divers Europees publiek.

HALL 01, During Tefaf Festival Maastricht (NL), March 2014.

HALL 02, PLAN 14, Köln (D), September 2014.

Two participants in HALL03, Biennale Interieur, Kortrijk (B), October 2014.

II. Over HALL33

Met HALL33 neemt TAAT de idee van architectuur als theater tot het uiterste. HALL33 is een lange termijn project waarin TAAT toewerkt naar het realiseren van een theaterstuk dat een gebouw is/ een gebouw dat een theaterstuk is. Daartoe stelde TAAT zich de vraag: Zou het mogelijk zijn om met alleen architectuur een theaterstuk te maken? Die vraag heeft een theaterervaring opgeleverd die niet alleen professionals en wetenschappers tot de verbeelding spreekt maar die ook een breed publiek emotioneel kan beroeren.

In HALL33 betreed je samen met een onbekende ander een labyrint van verschillende ruimtes. Elke nieuwe ruimte die je tegenkomt heeft een eigen kwaliteit, een unieke vorm, kleur, textuur en geluid. En in elke nieuwe ruimte ben je in meer of mindere mate van de onbekende ander gescheiden. Zo bepaalt elke ruimte op zijn eigen manier de onderlinge verhouding en interactie. De enige instructies die je meekrijgt zijn dat je niet met elkaar mag praten en dat je altijd vooruit moet gaan. In HALL33 valt de ontdekkingstocht naar de onbekende ander samen met de ontdekking van de installatie zelf. Elke blik, gezichtsuitdrukking, beweging en handeling gaat een rol van betekenis spelen in hoe je omgaat met onbekende en ongemakkelijke situaties. De onbekende ander fungeert daarbij als spiegel, bondgenoot en tegenspeler. Zo wordt je langzaam weggevoerd van je alledaagse beslommingen en ingevoerd in de regels van een ritueel waarin spontaan gedrag acteren wordt, waarin kijken uitnodigt om bekeken te worden en waar langs elkaar heen lopen onherroepelijk leidt tot een unieke ontmoeting.

Doel

Het HALL2016/17 programma beoogt het offline open source proces een uitgewerkte structuur te geven. De elementen transdisciplinair, Do-It-Together (DIT) en co-creatie, die in de eerste drie HALL's nog in de kinderschoenen stonden, worden in HALL2016/17 uitvergroot, uitgediept en tot een verrijkend, nieuw creatieproces gesmeed.

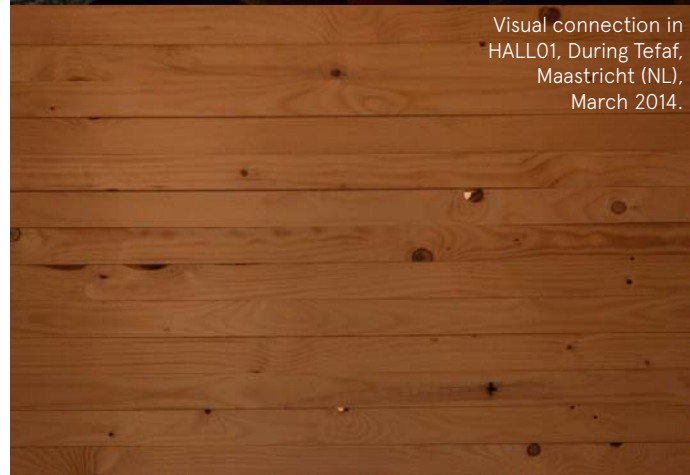
Op inhoudelijk niveau draait het HALL2016/17 programma om een cross-cultureel onderzoek naar de (architecturale) dramaturgie van een ontmoeting zonder woorden. Het doel is de zintuiglijke ervaring van deze theatraal opgebouwde ontmoeting te intensiveren en haar gelaagdheid te ontplooiën binnen zowel een urgent maatschappelijke als een cultureel historische context.

KHOR I, Floriade Venlo (NL),
March-October 2012.

Masterclass at
Het Huis, Utrecht (NL),
December 2014.

Visual connection in
HALL01, During Tefaf,
Maastricht (NL),
March 2014.

De dramaturgie van een ontmoeting zonder woorden

Bij de eerste ontmoeting met een onbekende ander bepaal je binnen een fractie van een seconde of deze persoon een vriend of een vijand is. Met die ene fractie van een seconde krijgt de alledaagsheid van een simpele ontmoeting tussen twee vreemden al bij aanvang een dramatische lading van metafysische proporties. Maar wat als je die ander niet kunt zien? Wat als die ander, net als jij, niet mag praten? Hoe weet je dan of het een vriend of een vijand is? Een medespeler of een tegenkracht? Een protagonist of antagonist?

De ontmoeting heeft aldus nog amper plaatsgevonden of een bombastische orkestratie van de eeuwige strijd tussen Goed en Kwaad klinkt al op volle sterkte. En alsof je rechtstreeks vanuit die kakofonie Artaud's Theater van de Wreedheid binnenstapt, is de Homerische dramaturgie van een ontmoeting zonder woorden begonnen.

In HALL2016/17 wordt het onstuimige conflict van die eerste seconde zo lang mogelijk uitgerekt en uitgespeeld in een subtiele confrontatie van overtuigingen, associaties en projecties. Dat conflict is zowel theateraal als reëel, zowel mentaal als fysiek maar veel meer sensueel dan cerebraal. De vreedzame, 'niet-allergische' aanwezigheid van de Ander gaat in duel met het 'transcendentiaal en pre-ethisch geweld', dat volgens Jacques Derrida aan iedere ontmoeting ten grondslag ligt en de daaruit voortkomende relatie bepaalt. En die ander is niet alleen een specifiek individu maar ook een generieke Ander, de ander die alle anderen is en vertegenwoordigt. Om nog maar te zwijgen van de mogelijkheid dat je volgens Emmanuel Lévinas zelfs 'face-to-face' kunt komen staan met de 'oneindige Ander'.

The Other is present

Het is mei 1974. Joseph Beuys laat zich bij zijn aankomst op J.F.Kennedy Airport volledig in vilt en per ambulance naar de René Block Gallery vervoeren. Hij wil „nichts von Amerika sehen und von der Außenwelt isoliert sein". In de galerie brengt hij voor zijn legendarische actie 'I like America and America likes me' meerdere dagen door in het gezelschap van een wilde coyote. Het komt tot een punt dat hij het beest omarmen kan om gepast afscheid te nemen. Vervolgens laat hij zich weer in vilt wikkelen en per ambulance naar het vliegveld vervoeren vanwaar hij terugvliegt naar zijn thuishaven Düsseldorf.

Ondanks het feit dat Beuys zich tijdens de performance van mentaal bediende lag het 'mechaniek' van deze uitwisseling niet op verbaal niveau. Daarmee is dit een exemplarisch voorbeeld van het soort ontmoeting zonder woorden waarop TAAT haar dramaturgie voor HALL wil modelleren. Het gaat daarbij om de volgende aspecten: Een dramaturgie in drie delen die de fases 'vooraangaand aan' en 'volgend op' integreert in de centrale ervaring, de verhoogde intensiteit van de ontmoeting door een urgente, maatschappelijke context, een diffuse bepaling van leider en volger, de ontmoeting als thema van de ontmoeting en de zintuiglijkheid van een non-verbale

Physical connection in
HALLO3, Biënnale
Interieur, Kortrijk (B)
October 2014.

Masterclass at
RWTH Aachen (D),
December 2014.

kennismaking. Deze dramaturgie wordt in HALL uitgedrukt in een labyrint-achtige constructie die de ontmoeting zonder woorden faciliteert en ensceneert.

Wat gebeurt er bij een ontmoeting tussen twee onbekenden, in een rapport de face à face (Lévinas)? Wanneer begint deze ontmoeting daadwerkelijk? En welke fysieke en psychologische mechanismen zijn ermee gemoeid? Dit zijn de centrale vragen die TAAT in HALL2016/17 verder wil uitdiepen en vertalen naar 'actieve' dramaturgische componenten. Zoals hoe kan het patroon van verbale en non-verbale handelingen waarmee iemand uitdrukking geeft aan zijn of haar interpretatie van de situatie en daarmee de betrokkenen evalueert, vooral zich- of haarzelf (Goffman), worden uitvergroet tot theatrale handelingen? Hoe kan iedere ruimte, elke scene van HALL een bare stage worden (Brook)? En hoe penetreren de deelnemers de installatie van de ene naar de andere kant en van boven tot onder (Psarra) op een manier die van Martin Buber's Ich een Du maakt en van zijn Es een Ich? En hoe dragen de sensorische kwaliteiten van een ruimte (Pallasmaa) bij aan de ontwikkeling van deze dramaturgie?

III. Framework

Wetenschappelijk kader

Het HALL2016/17 programma is volledig gericht op de directe waarneming en fysieke ervaring maar vindt haar wetenschappelijke kader in (met name) de volgende zeven werken: Architecture and Narrative (Sophia Psarra), Open Source Architecture (Carlo Ratti), The architecture of the senses (Juhani Pallasmaa), The Empty Space (Peter Brook), Games for actors and non-actors (Augusto Boal), Interaction Ritual (Erving Goffman) en The Emancipated Spectator (Jacques Rancière).

Organisatiestructuur

HALL2016/17 is een programma van TAAT in samenwerking met SoAP en TAKT/ Dommelhof. Het programma wordt over de periode 2016-2017 gepresenteerd in drie verschillende Europese steden: Berlijn, Gent en Brussel. Op elke locatie wordt samengewerkt met een lokaal theater en een lokaal architectuurinstituut. HALL wordt gepresenteerd binnen een framework met een breed publieksbereik (zoals een festival of een jubileum) om een grotere zichtbaarheid te genereren. Voor iedere HALL wordt verder samengewerkt met twee lokale experts (een theatermaker en een architect), vijf studenten van een Europese theaterschool, vijf studenten van een Europese architectuuropleiding plus twee experts van die opleidingen.

Colofon

Gert-Jan Stam - gert-jan@taat-projects.com

Breg Horemans - breg@taat-projects.com

Foto's: Zenka en Joao Morgado

